

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Інформація для виборців-осіб з інвалідністю

Підготовлено Департаментом житлового господарства, місцевого самоврядування та культурної спадщини

gov.ie/housing

1. Вступ	3
2. Голосування на альтернативній виборчій дільниці	4
3. Доступ у межах виборчих дільниць	4
4. Допомога у голосуванні	5
5. Голосування поштою.	8
6. Голосування в лікарнях, будинках для людей похилого віку тощо.....	9
7. Виборче законодавство	11
8. Інші брошури	11

Інформація для виборців-осіб з інвалідністю

1. Вступ

Існують спеціальні механізми, які допомагають виборцям-особам з інвалідністю реалізувати своє право голосу. Ця брошура містить інформацію про них. Серед механізмів виділяють:

- голосування на альтернативній виборчій дільниці, якщо місцева дільниця недоступна;
- голосування поштою для виборців, які проживають вдома і не можуть прийти на виборчу дільницю через інвалідність або хворобу;
- спеціальні приміщення для голосування в лікарнях, будинках для людей похилого віку та інших аналогічних закладах для мешканців, які не можуть прийти на виборчу дільницю через інвалідність або хворобу;
- допомога в голосуванні на виборчій дільниці з боку супроводжуючої особи або спостерігача для людей з порушенням зору, інвалідністю або з труднощами з грамотністю;
- використання фотографій та політичних емблем партій на виборчих бюлетенях, щоб допомогти людям з вадами зору та людям з труднощами з грамотністю;
- вивішування на виборчих дільницях копії виборчого бюлетеня, надрукованого великим шрифтом, для додаткової допомоги людям з вадами зору та особам з труднощами з грамотністю;
- наявність шаблону виборчого бюлетеня, щоб виборці з порушеннями зору могли самостійно поставити позначку в бюлетені.

2. Голосування на альтернативній виборчій дільниці

За можливості, місцеві органи влади повинні намагатися призначити місце для голосування, де для людей в інвалідних візках є доступ принаймні на одній виборчій дільниці. Голова виборчої комісії є особою, відповідальною за проведення виборів у кожному виборчому окрузі. У Дубліні й Корку головою виборчої комісії є шериф міста або графства, а в решті країни — Реєстратор графства. Якщо особа має труднощі з доступом до місцевої виборчої дільниці, вона може звернутися з письмовою заявою до голови виборчої комісії — щонайменше за тиждень до дня голосування — з проханням дозволити їй проголосувати на іншій виборчій дільниці в тому ж графстві. Голова виборчої комісії публічно повідомляє про всі виборчі дільниці у виборчому окрузі, які не є доступними для людей на візках.

При подачі заяви людина повинна пояснити, чому вона не може отримати доступ до своєї місцевої дільниці. Якщо особа повідомить про свої особливі потреби голові виборчої дільниці, голова допоможе у виборі відповідної альтернативної дільниці. Якщо це можливо, голова запропонує альтернативну виборчу дільницю, яка є доступною та зручною для особи, що звернулася. Голова виборчої комісії надсилає вказаній особі письмовий дозвіл, що дозволяє проголосувати на іншій виборчій дільниці в тому ж окрузі, як правило, на дільниці, яку він запропонував. Отриманий дозвіл слід пред'явити на дільниці під час голосування (не забудьте також взяти з собою документ, що посвідчує особу). Після визначення іншої дільниці для голосування особа не може голосувати на своїй дільниці.

3. Доступ у межах виборчих дільниць

Стандартна кабінка для голосування призначена для розміщення виборців стоячи для позначення відміток у бюлетенях на столі на середньому рівні талії. Ці кабінки можуть не підходити для людей

похилого віку та осіб з інвалідністю. Голови виборчих комісій зобов'язані забезпечити наявність на виборчих дільницях столу та стільця, за якими виборці можуть проголосувати, якщо їм так зручніше.

4. Допомога у голосуванні

Відповідальність за проведення голосування на виборчій дільниці покладається на спостерігача, який запитує ім'я та адресу виборця й переглядає картку з даними виборця після прибуття на дільницю. Також може бути присутній спеціальний спостерігач. До його обов'язків входить контроль наявності механізмів для виборців з інвалідністю. Персонал може покликати спеціального спостерігача за вашим запитом.

Голосування є фундаментом демократії, і існують суворі процедури, які забезпечують належне проведення голосування та дотримання таємниці й безпеки голосування. Наприклад, голосування за допомогою сторонніх осіб дозволено лише за особливих обставин.

Закон прямо визначає категорії виборців, яким може бути надана допомога у голосуванні, а також те, яким чином і хто може їм допомогти. Спостерігач зобов'язаний застосовувати закон, який покликаний забезпечити виборцю **можливість** проголосувати, зберігаючи при цьому таємницю голосування.

Залежно від характеру інвалідності, виборець може отримати допомогу під час голосування трьома способами.

Голосування із супроводом.

У разі порушення зору, інвалідності або труднощів з грамотністю виборець може отримати допомогу під час голосування від супроводжуючої особи. Супроводжуюча особа повинна досягти віку шістнадцяти років, не повинна бути кандидатом або представником кандидата і не може допомагати більш ніж двом виборцям на виборах. Спостерігач повинен заборонити супроводжуючій особі допомагати

виборцю, якщо він не впевнений, що супроводжуюча особа відповідає цим критеріям. Якщо особа не має права виступати в якості супроводжуючої, виборець може попросити іншу особу виступати в якості супроводжуючої або звернутися за допомогою до спостерігача.

Голосування із допомогою спостерігача.

Цією можливістю можна скористатися у разі порушення зору, фізичної інвалідності або труднощів з грамотністю, які не дозволяють виборцю проголосувати без сторонньої допомоги, але при цьому він не бажає, щоб йому допомагала супроводжуюча особа.

Відповідно до цієї процедури спостерігач та уповноважені з питань фальсифікації особи на виборах йдуть з виборцем у ту частину виборчої дільниці, де розмова у звичайному тоні не може бути підслухана. У разі необхідності, спостерігач призупиняє вхід на виборчу дільницю та очищає дільницю, щоб ніхто не міг підслухати процес голосування. Присутність уповноважених з питань фальсифікації особи на виборах є гарантією того, що спостерігач виконує ваші вказівки. Це захист виборця і спостерігача на виборах. Як і всі інші особи, які беруть участь у виборчому процесі, уповноважені з питань фальсифікації особи на виборах зобов'язані за законом зберігати таємницю голосування.

Спостерігач запитає, за яких кандидатів виборець бажає проголосувати, і зробить позначки в бюлетені відповідно до цих інструкцій. У разі необхідності спостерігач зачитує інформацію виборчого бюлетеня щодо кожного кандидата і запитує, якому кандидату виборець бажає віддати свій перший голос. Він/вона повторить процедуру голосування виборця щодо наступного питання і так далі. Після того, як виборчий бюлетень буде заповнений відповідно до інструкцій виборця, спостерігач опускає його до виборчої скриньки у звичайному порядку.

Закон прямо забороняє спостерігачу діяти на підставі будь-яких письмових інструкцій, отриманих від виборця. Причиною цього є те, що

письмові інструкції можуть не відображати реальних побажань виборця - наприклад, їх міг написати хтось інший.

Усім, хто бажає отримати допомогу в голосуванні від **спостерігача**, слід, за можливості, прийти на виборчу дільницю задовго до її зачинення на ніч. Надання допомоги виборцю може зайняти певний час, тому закон дозволяє спостерігачу відмовити у проханні про допомогу протягом останніх двох годин голосування (тобто у найбільш напружений час), якщо надання допомоги одному виборцю може затримати або перешкодити іншим виборцям. Спостерігач не повинен зловживати цим правом і під час вирішення подібних питань керується принципами розумного співробітництва. Це обмеження не поширюється на голосування із супроводом, тобто виборець може отримати допомогу в голосуванні від супроводжуючої особи в будь-який час протягом дня голосування.

Шаблони виборчих бюлетенів.

Люди з вадами зору також можуть використовувати для голосування шаблон виборчого бюлетеня (доступний на кожній виборчій дільниці). Це пристрої, які можна прикріпити до виборчого бюлетеня, щоб дати можливість виборцям з вадами зору проголосувати таємно. Існує два типи шаблонів виборчих бюлетенів: один для виборів і один для референдумів.

На референдумах шаблон виборчого бюлетеня передбачає вибір відповіді «Так/Ні». Шаблон виборчого бюлетеня має рельєфні літери, великий шрифт, шрифт Брайля та вирізану секцію, щоб допомогти людям знайти місце, де вони можуть поставити відмітку.

На виборах шаблон виборчого бюлетеня працює в поєднанні з безкоштовним викликом на номер телефону 1800, за яким виборець може прослухати інформацію про кандидатів у послідовності, що відповідає номерам на шаблоні виборчого бюлетеня. Безкоштовний номер телефону надається виборцям, які мають намір скористатися

шаблоном, якнайшвидше після висунення кандидатів на виборах. Номер залишається активним до дня голосування включно.

5. Голосування поштою.

За обставин, коли інвалідність або хвороба не дозволяє виборцю прийти на виборчу дільницю, він може проголосувати поштою, подавши заяву про включення до списку виборців, що голосують поштою, який формується та ведеться реєстраційними органами як частина реєстру виборців.

Заява про включення до списку виборців, що голосують поштою, може бути подана в будь-який момент після того, як виборець набув права на включення до списку виборців. Однак, якщо дата проведення голосування встановлена, то найпізнішою датою прийому заяв на голосування поштою щодо конкретної виборчої події є

- через два дні після дати розпуску Парламенту у випадку загальних виборів;
- через два дні після прийняття постанови про день голосування у випадку довиборів до Парламенту;
- у випадку президентських, європейських, місцевих виборів або референдуму заява повинна бути отримана органом реєстрації щонайменше за двадцять два дні до дня голосування (за виключенням неділі, Страсної п'ятниці або державних свят).

Якщо заява надійде після цього часу, вона не матиме жодних наслідків для цієї виборчої події.

Реєстраційні органи можуть вимагати будь-яку інформацію або документи на підтримку заяви. Якщо заява подається вперше, а також на вимогу реєстраційних органів під час подання наступних заяв, до заяви має додаватися довідка від зареєстрованого лікаря (наприклад, сімейного лікаря).

Форми заяв можна отримати, звернувшись до відповідних ради графства, міських та міськрайонних рад, або завантажити з веб-сайту www.checktheregister.ie.

На виборах або референдумі виборцю, який голосує поштою, надсилається комплект виборчих документів, що складається з виборчого бюлетеня, квитанції про отримання виборчого бюлетеня, конверта, в який вкладається відмічений виборчий бюлетень, і великого конверта для повернення виборчих документів голові виборчої комісії. Після того, як виборець поставив позначку на бюлетені, він повинен вкласти його в конверт з написом «Конверт для голосування» і запечатати його. Цей конверт разом із заповненою квитанцією про отримання виборчого бюлетеня слід покласти у великий конверт, адресований голові виборчої комісії, запечатати і негайно відправити. Бюлетень для голосування має бути надісланий поштою і не може передаватися особисто голові виборчої комісії.

6. Голосування в лікарнях, будинках для людей похилого віку тощо.

Особа, яка перебуває в лікарні, будинку для людей похилого віку, психіатричному закладі або аналогічному закладі, яка має інвалідність або хворобу, що не дозволяє їй відвідати виборчу дільницю, може проголосувати в лікарні, будинку для людей похилого віку тощо, якщо вона подасть заяву про включення її до спеціального списку виборців, який складається і ведеться органами реєстрації (радою графства, міською, міськрайонною радою) як частина реєстру виборців. Якщо заява подається вперше, а також на вимогу реєстраційних органів під час подання наступних заяв, до заяви має додаватися довідка від зареєстрованого лікаря (наприклад, сімейного лікаря).

Заява може бути подана в будь-який час після того, як виборець отримав право на включення до спеціального списку виборців. Однак, якщо дата голосування вже призначена, то найпізнішою датою прийому заяв про голосування за спеціальним списком щодо конкретної виборчої події є —

- через два дні після дати розпуску Парламенту у випадку загальних виборів;
- через два дні після прийняття постанови про день голосування у випадку довиборів до Парламенту;
- щодо президентських, європейських, місцевих виборів або референдуму заява має бути отримана органом реєстрації щонайменше за двадцять два дні до дня голосування (без урахування виключених днів).

Якщо заява надійде після цього часу, вона не матиме жодних наслідків для цієї виборчої події.

Форми заяв можна отримати, звернувшись до відповідної ради графства або міської ради, або завантажити з веб-сайту www.checktheregister.ie.

На виборах або референдумі виборець буде повідомлений про день і приблизний час (ранок/вечір), коли спеціальний спостерігач зателефонує до лікарні, будинку для осіб похилого віку, психіатричної лікарні або подібного закладу. Спеціальний спостерігач повинен мати при собі посвідчення особи та наказ про призначення, який він/вона пред'являє виборцю для ознайомлення після прибуття на дільницю. Спеціального спостерігача буде супроводжувати поліцейський, роль якого полягає в охороні бюлетенів (так само, як і на виборчій дільниці) і в тому, щоб виступати в якості незалежного свідка для забезпечення належного проведення процедури голосування.

Під час голосування можуть бути присутніми лише спостерігач і представники поліції. Спостерігач видасть виборцю документ, що посвідчує його особу для засвідчення. Потім виборець таємно ставить позначку в бюлетені, опускає його в спеціальний конверт, закриває конверт і віддає його спостерігачу.

За потреби допомогу під час голосування надаватиме спеціальний спостерігач так само, як і на виборчій дільниці.

У виняткових випадках, коли спеціальний спостерігач не має доступу до лікарні, будинку для людей похилого віку, психіатричної лікарні або подібної установи, де перебуває виборець за спеціальним списком, він може застосувати спеціальні процедури голосування, такі як видача виборцю за спеціальним списком бюлетеня для голосування поштою.

7. **Виборче законодавство**

Інформація, що міститься в цій брошурі, не є вичерпним викладом законодавства про реєстрацію виборців, допомогу в голосуванні, список виборців, що голосують поштою, і спеціальний список виборців. Основні законодавчі положення містяться у наступних нормативно-правових актах:

- Part II of and the Second Schedule to the Electoral Act 1992.
- Part III of the Electoral Reform Act 2022.

Ці закони доступні в Government Publications, Office of Public Works, Jonathan Swift Street, Trim, Meath. Їх також можна завантажити з веб-сайту Oireachtas за адресою www.oireachtas.ie.

8. **Інші брошури**

Інші брошури з цієї серії доступні на веб-сайті Департаменту (www.gov.ie/housing):

- How the President is Elected (Як обирають Президента)
- The Referendum in Ireland (Референдум в Ірландії)
- How the Dáil (House of Representatives) is Elected (Як обирається Парламент Ірландії (Палата представників))
- How the Seanad (Senate) is Elected (Як обирається Сенат (Seanad))

- European Parliament: How Ireland's MEPs are Elected (Європарламент: Як обирають депутатів Європарламенту в Ірландії)
- How Members of Local Authorities are Elected (Як обираються депутати місцевих органів влади)
- The Register of Electors (Реєстр виборців)

**ДЕПАРТАМЕНТ ЖИТЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА, МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ ТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

травень 2023 року

gov.ie/housing

